

Ledere på UU-centre: Vi kan ikke undvære produktionsskolerne

Med regeringens 333 globaliseringsforslag kommer UU-centrene til at spille en endnu mere central rolle end tidligere i arbejdet for at få de unge i uddannelse. Vi har derfor spurgt tre UU-centerledere fra hver sin ende af landet om deres holdning til produktionsskolerne og deres fremtidige rolle.

Anne Froberg

EN STOR INDSATS

Centerleder af UU-Aalborg, Anne Froberg, er ikke i tvivl om at produktionsskolerne yder en stor indsats for de svage unge der ikke er klar til det ordinære uddannelsessystem. "Vi kan ikke undvære at der er en institutionel ramme om et tilbud til de uafklarede svage unge. Hvis det ikke er produktionsskolerne, så skal vi jo have noget andet i stedet for. Men hvis produktionsskolerne er et alternativ til ordinær uddannelse, er det noget skidt. Vi ser tre veje for de unge: Uddannelse, job eller produktionsskolen. Hvis vi vurderer at de unge har ressourcer til at blive afklarede, peger vi på at et job kan være en midlertidig pause fra uddannelse, men hvis de ikke har indsigt i sig selv, så er produktionsskolerne måske godt for dem."

Et af de steder hvor produktionsskolerne kan bidrage, er

efter Anne Frobergs mening som brobygning. "Det er vigtigt at holde fast i at produktionsskolerne er en brobygning. Skolerne er ikke i sig selv jobkvalificerende". Hvis de unge mangler faglige kompetencer, vil UU-centrene i højere grad vejlede de unge i retning af almen undervisning. "Men som institution er vi i høj grad tilhænger af at vi får kombineret tilbudene. Vi skal have grænserne brudt ned. I en kortlægning af hvad der findes af tilbud til unge med særlige behov, kan vi konstatere at nogle af de unge ikke falder lodret ned i nogen som helst af disse kasser. Vi kan derfor spørge hinanden: Er vi gode nok til at gå på tværs af kasserne? Kan vi pulje disse ressourcer, den viden og den forskellighed anderledes?" Anne Froberg sender dermed en direkte opfordring til produktionsskolerne om at komme med nogle tværgående tilbud. "For produktionsskolerne har allerede en stor viden om målgruppen".

FORKLAR JER BEDRE!

Og hvad angår målgruppevurderingen af de unge i forhold til anvendelsen af produktionsskolerne, mener Anne Froberg at det er meget fornuftigt at en uafhængig instans snakker med de unge om hvad der er det bedste skridt for dem. "Vi laver faktisk en rigtig uddannelsesplan for alle der kommer her på UU-Aalborg. Og det er ikke mange der får et nej. Ud af 439 målgruppevurderinger i 2005 er det kun 37 har fået nej til produktionsskolen. Alle unge bliver vurderet samme dag eller dagen efter", understreger hun.

Når snakken falder på frafaldet fra erhvervsuddannelserne, mener Anne Froberg at man i højere grad burde snakke om hvad erhvervsskolerne kan gøre. *"Jeg har et allergisk forhold til særlige forløb. Diskussionerne handler ofte om den enkelte unges manglende dit og dat. Vi bør i højere grad diskutere om den almene praksis på erhvervsskolerne kan laves om. Ellers ændrer det ikke noget. Den reform der kom i 2000 har skadet de unge. Der er for meget frit valg og for lidt pædagogisk diskussion."* Og her langer Anne Froberg også lidt ud efter produktionsskolerne: *"Produktionsskolerne har tæt voksenkontakt med den enkelte unge og forsøger at lave en plan for den unge. Som jeg ser produktionsskoleformen, er det en kombination af noget praktisk kreativt og noget alment vidensopkvalificerende. Men jeg savner en reel pædagogisk forklaring på deres værkstedspædagogik. Især de svageste unge skal have klare, kortsigtede og konkrete mål. Vi kan alle blive bedre til at bruge uddannelsesplanen og bedre til at samarbejde om beskrivelementer. Vi skal snakke samme sprog og have klare tydelige mål"*.

BRYD MED INSTITUTIONSTANKEGANGEN

Finn Lambek, Formand for UU-ledernes lederforsamling og leder af UU Sydvestjylland, er meget enig med Anne Froberg: *"Jeg har en forventning om at alle bryder lidt op på institutionsbarriererne. Vi er meget interesserede i Pro-Erhverv-tanken. Vi skal bryde med institutionstankegangen og lukke meget mere op for samarbejde mellem skoleformerne. Vi skal bruge mulighederne for forlagt undervisning i langt højere grad end tidligere"*.

Finn Lambek

I forhold til problematikken om restgruppen anslår Finn Lambek at tallet ligger på 10 – 15 %, når man fraregner de unge der bruger længere tid på at gennemføre end normen. Ideen om at disse unge skal have en uddannelse, der peger i retning af en praktisk orienteret erhvervsfaglige uddannelse, hilser han meget velkommen. *"Uddannelsessystemet er blevet bogliggjort. Vi har brug for at diskutere læringsstil, og der har I som produktionsskoler en udfordring, men også værktøjerne til at løse den. Produktionsskolerne har en oplagt praktisk orienteret tilgang, men I skal også være villige til at diskutere den fremtidige udfordring."*

ET INTRODUCERENDE FORLØB

Vi skal væk fra at tænke i institutionelle grænser. *"Hvad er det bedste tilbud for den unge?",* spørger han. *"Det er jo ikke nødvendigvis et helt år hos jer!"* I stedet for at grave sig ned i skyttegravene og forsvare produktionsskolerne som en uforanderlig bastion opfordrer Finn Lambek produktionsskolerne til at være mere målrettede i forhold til handlingsplanen for den enkelte unge. *"Jeg så gerne at produktionsskolerne tilbød mere egentlig introducerende forløb forud for fx en erhvervsuddannelse. I skal arbejde med de unges personlige kompetencer i et helhedsorienteret forløb. Her mangler vi som UU'ere nogle værktøjer – nogle bedre tilbud. Vi er nødt til at sende dem på en erhvervsuddannelse selv om vi ved det går galt. På den måde skaber vi jo alt for mange nederlag. På sigt vil det være en samfundsmæssig gevinst at tænke mere helhedsorienteret"*

Finn Lambek er bekymret for at man er unuanceret i opkvalificeringen og kun tænker i den faglige opkvalificering. *"De unge i restgruppen er ikke alle klar til et ordinært forløb. Måske har de behov for et introducerende forløb. Vi er nødt til at være realistiske. Nogle har brug for en omvej. Bogliggørelsen og testsynsvinklen vil gøre problemet større. Vi i UU byder os gerne til som katalysatorer på området. Vi vil gerne være en del af øvelserne med at få særlige forløb op at stå."*

FREM MED DE GODE HISTORIER

På spørgsmålet om kommunaliseringens betydning for produktionsskolerne som skoleform svarer han: *Så bliver I en del af en aktiveringstankegang – og i yderste instans en del af en bundlinjetankegang. Der er en indlysende risiko for at vi dermed mister muligheden for at tage afsæt i den en-*

kelte unge. I bør fortsat være en selvejende institution, men I skal også lukke op og ikke kun tænke i årsnorm og elevgrundlag. I skal forklare jer bedre lokalt – og ikke fokusere så meget på økonomien. Frem med de gode historier!”

Ulf Lindow fra UU-Vestsjælland Syd har ikke noget problem med at få øje på de gode historier. *”Hvis ikke vi havde produktionsskolerne, hvad skulle vi så gøre ved de lidt sent udviklede og uafklarede?”*

ET FLEKSIBELT ARBEJDSMARKED

Men Ulf Lindow mener at der er et grundlæggende problem med den måde restgruppen bliver betragtet på. *”Hvis vi yder en ihærdig indsats mange forskellige steder, dvs. i alle de forskellige uddannelsessystemer og ikke mindst via et samarbejde mellem dem og ved at købe supplerende uddannelsesforløb hos hinanden; hvis vi udviser stor kreativitet og fx opprioriterer EGU'en; hvis vi hopper på tungen og virkelig gør os lette, så kan vi nå halvdelen af det man i dag kalder for restgruppen. Hvis vi skal have de sidste 10 % med, er vi nødt til at have et fleksibelt sekundært arbejdsmarked. Men det skal være et værdigt tilskudsarbejdsmarked som ikke er tænkt som pisk eller aktivering.”* Ulf Lindow skitserer en model over et fleksibelt afgrænset arbejdsmarked hvor man kunne forestille sig jobs for restgruppen. *”Måske med offentligt tilskud”,* fortsætter han. *”Men det vigtige er at de unge tilbydes en værdig deltagelse i arbejdslivet og samfundet. Det er en utopi at tro at de kan fungere på almindelige markedsvilkår.”*

IKKE KUN EN MELLEMLANDING

”Jeg kunne da godt forestille mig en opprioritering af EGU. Det kunne gøres i samarbejde med os. Lad os nytænke EGU'en i forhold til et nyt alternativt arbejdsmarked. Produktionsskolerne kunne være en central del af den kompetenceudvikling der kvalificerer til et mere fleksibelt arbejdsmarked.” Ulf Lindow ser netop her produktionsskolernes historie med en indsats over for de lidt sent udviklede som en

kompetence der meget vel kunne anvendes her. *”På den måde kan man tænke produktionsskolerne som andet end en mellemlanding. Der er brug for et alternativt arbejdsmarked når vi tænker fx havepasning og hjemmeservice. Måske skulle vi lade være med at gå op i om det bliver konkurrenceforvridende.”*

Ulf Lindow

”Jeg betragter et produktionsskoleophold som et vejledningsforløb. Mange produktionsskoler er kompetente på det område, men et udvidet samarbejde med UU og Erhvervsuddannelserne, som vi har her i Vestsjælland, gør at vi i højere grad kunne komme til at supplere hinanden i vejledningen.”

LANGSIGTET KOMPETENCEUDVIKLING, TAK!

I forhold til en stigende kommunalisering af uddannelsesområdet er Ulf Lindow meget på vagt: *”Jeg frygter altid kommunalisering når det handler om kompetenceudvikling. Jeg ser jo at KL pålægger mange kommuner at lægge UU ind i en jobcentersammenhæng selv om både UU og produktionsskolerne arbejder i en sektor der handler om langsigtet kompetenceudvikling, altså for at give de unge en mulighed for at starte et uddannelses- og arbejdsliv ordentligt. Men vi skal jo huske at der går lang tid fra vi sår, til der høstes. Vi kan ikke fungere i forhold til jobcentrenes kortsigtede succeskriterier. Vi risikerer uddannelsespushing – og at samfundets kompetenceudvikling bliver kortsigtet.”*

/tt